

N:o 31.

Ank. till Riksd. Kansli d. 6 Mars 1868, kl. 1 e. m.

Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 4) Utlåtande N:o 7, angående inskränkning i dispositionsrätten öfver skogen å äldre nybyggen, när de till skatte omföras, m. m.

Uppå i motionen, N:o 67, anförda skäl har Herr Henrik Hansson yrkat:

“dels att Kongl. Förordningen af den 29 Juni 1866 måtte ändras derhän, att hvad som i 1 § finnes stadgadt om de skattehemman, som uppkomma af nybyggen, hvilka hädanefter ifrån Kronan upplåtas, må vinna tillämpning äfven å sådana skattehemman, hvilka hädanefter uppkomma af äldre nybyggen, utan afseende på den omständigheten, huruvida byggnads- och odlingsskyldigheten blifvit i behörig tid eller icke fullgjord“;

“och dels att det stadgande må meddelas, att vid de syner å nybyggen, som i behörig ordning skola hållas, kommunen, inom hvars område nybygget ligger, skall ega utse en af de personer, som vid synetillfället böra enligt författningarne vederbörande tjänsteman biträda“.

Den här ofvan åberopade Kongl. Förordningen af den 29 Juni 1866 har i § 1 denna lydelse:

“Å skattehemman, som uppkommer af nybygge, hvilket hädanefter från Kronan upplåtes, ege skattemannen ej annan rätt öfver hemmanets skog, än att han derifrån må, dels, utan utsyning, till husbehof hemta nödigt virke och bränsle och dels, efter utsyning och stämpling af vederbörande skogstjenstemän, fritt taga eller försälja hvad derutöfver kan, med bevarande för framtiden af skogens bestånd, årligen afverkas. Ej må heller för uppodling till åker och äng skog å hemmanet fällas annorledes än nu sagdt är, med mindre skatteman dertill, på sätt här nedan förmäles, erhållit särskildt tillstånd af Vår Befallningshafvande“;

och stadgar, bland annat, i § 2, att § 1 jemväl är hänförlig till skattehemman, som uppkommer af redan upplåtet nybygge, hvilket icke i behörig tid fullgjort föreskrifven byggnads- och odlings-skyldighet.

De farhågor motionären uttalat mot innehafvares af krono till skatte omfödda hemman inom de Norrländska länen fria dispositionsrätt öfver hemmanets

skog synas förtjenta af all uppmärksamhet. Den säkraste och naturligaste inkomstkällan för dessa hemmansåboar torde skogen ännu under en lång framtid komma att utgöra, der den icke hårdare anlitas, än att ungefär samma afkastning från densamma årligen kan påräknas. För dessa hemmans fortfarande bestånd är sålunda af omisskänlig vigt, att skogen icke på en gång eller under en kortare tidsföljd uthugges. Att så skett, har erfarenheten visat, och påföljden har äfven blifvit den, att hemmanen med detsamma råkat i ödesmål. Der ett nybygges anläggning sålunda slutat, har det dermed afsedda målet, främjandet af landets uppodling, helt och hållet förfelats. För sådana misstag i lagstiftningen hvarken kan eller får lagstiftarne blunda, äfven om ett undantag derigenom skulle komma att ske från den hittills följda principen, att skattemannarätt till jord medför fri disposition öfver derå växande skog. Erinras måste dock, att härvid icke är fråga om de hemman, hvilka redan äro till skatte lösta, utan endast om sådana, hvilka möjligen i framtiden dertill kunna komma att omföras. I andra länder med bättre klimat och rikare jord, än hvad vi ega, har lagstiftningen aktat nödigt att inskränka jordegares fria förfogande öfver sin skog. Hos oss har med endast ett, i Fiskeri-stadgan förekommande, knappast nämnvärdt undantag någon sådan inskränkning icke skett, men utan tvifvel skulle den hafva inträffat, derest hemmanens upprätthållande deraf betingats.

På dessa skäl synes det Utskottet välbetänkt, att vid all hädanefter skeende omföring af nybygge till skatte i de Norrländska länen, den inskränkning i den fria dispositionsrätten öfver skogen föreskrifves, som för vissa förhållanden redan nu finnes stadgad i Kongl. Förordningen af den 29 Juni 1866.

Vidkommande motionärens i andra punkten gjorda yrkande, att, vid de besigtningar och syner, hvilka enligt gällande författningar skola hållas å nybyggen, kommunen, inom hvilken nybygget är beläget, måtte berättigas att utse en af de personer, hvilka vid synetillfället skola biträda vederbörande tjänsteman, så synes denna fordran icke gerna kunna tillbakavisas. Ty då antagas kan, att nybyggaren genom mindre noggrannhet vid dessa förrättningar får, utan att hafva fullgjort föreskrifven byggnad och odling, fri disposition öfver skogen, och med denna, i så fall hemmanets enda hjälpkällas utsinande, mången gång faller kommunens fattigvård till last, utan att särskilda olycksfall det vålla, så bör kommunen ej heller förvägras att vid samma förrättningar bevaka sin rätt, för så vidt det kan ske genom utseende af en af de personer, hvilka dervid skola biträda syneförrättaren.

Med åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet vördsamt tillstyrka,

att Riksdagen måtte besluta en underdånig skrifvelses aflåtande till Kongl. Maj:t, med anhållan det Kongl. Maj:t täcktes förordna, att den genom Kongl. Förordningen den 29 Juni 1866 för vissa nybyggen gjorda inskränkning i dispositionsrätten öfver skogen, då de till skatte omföras, måtte utsträckas till alla dylika anläggningar i de Norrländska länen; samt att den kommun, inom hvilken ett nybygge är beläget, måtte vid å detsamma, enligt gällande författningar, skeende syner och besigtningar ega att utse en af de personer, hvilka dervid böra vederbörande tjänsteman biträda.

Stockholm den 6 Mars 1868.

På Utskottets vägnar:

G. C. Witt.